

ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

Κάθε σύγχρονη έννομη τάξη πρέπει να προσφέρει στους πολίτες της περισσότερους τρόπους επίλυσης των διαφορών τους. Έτσι, διευκολύνεται η επιλογή εκείνου που ταιριάζει στην εκάστοτε περίπτωση. Πράγματι, όλες οι διαφορές δεν είναι δεκτικές επίλυσης με ένα μόνο μέσο. Υφίστανται λ.χ. διαφορές που έχουν αναχθεί από τα μέρη σε θέμα αρχής, ώστε η δικαστική απόφαση να αποτελεί τον κατάλληλο τρόπο για την αυθεντική επίλυσή της. Υφίστανται από την άλλη πλευρά διαφορές, ως προς τις οποίες η σχετικότητα της ορθής λύσης, η ύπαρξη επαγγελματικών σχέσεων, οι σχέσεις γειτονίας κλπ. αναδεικνύουν την από κοινού διευθέτηση ως το πρέπον μέσο. Εξάλλου, ο μεγάλος φόρτος των δικαστηρίων, η συχνή κατάχρηση δικονομικών δυνατοτήτων, ελλείψεις και δυσλειτουργίες στην υλικοτεχνική υποδομή επηρέασαν την αποτελεσματική παροχή δικαστικής προστασίας με συνέπεια τις τελευταίες δεκαετίες να έχουν αναπτυχθεί σε πολλές χώρες διαδικασίες εναλλακτικές προς τη δικαστική διαδικασία, εν γένει και ιδίως προς τη δίκη, που περατούνται με την έκδοση δικαστικής απόφασης. Στους εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των ιδιωτικών διαφορών περιλαμβάνεται και η διαμεσολάβηση.

Με τη διαμεσολάβηση τα μέρη επιδιώκουν, με τη βοήθεια ενός ανεξάρτητου τρίτου προσώπου, του διαμεσολαβητή, να προσδιορίζουν τα θέματα της διαφοράς τους, να ερευνήσουν τις εναλλακτικές λύσεις για την επίλυσή τους και να επιχειρήσουν να καταλήξουν σε συμφωνία που θα ικανοποιεί τα αληθινά συμφέροντά τους. Η προσφυγή σε αυτήν αφήνεται στην πρωτοβουλία των μερών και αποτελεί μία μη δεσμευτική, καθαρά ιδιωτική, μέθοδο επίλυσης των διαφορών. Ο τρίτος, ο διαμεσολαβητής, απαγορεύεται να επηρεάσει τα μέρη, δεν υποδεικνύει σε αυτά δικής του έμπνευσης λύσεις, ούτε βεβαίως εκδίδει απόφαση για τη διαφορά. Αντιθέτως, υποβοηθεί τα μέρη με τις κατάλληλες διαπραγματευτικές τεχνικές να συνειδητοποιήσουν τα συμφέροντά τους, να αναδείξουν κοινά αποδεκτές λύσεις και να επιλέξουν εκείνες που θεωρούν ότι πρέπει να διέπουν τις σχέσεις τους.

Η διαμεσολάβηση ως θεσμός συνδέεται με ορισμένα πλεονεκτήματα, τα οποία η πολιτική δίκη δεν μπορεί να εγγυηθεί στον ίδιο βαθμό. Εξελίσσεται χωρίς δημοσιότητα, κάτι που διασφαλίζει τυχόν εμπιστευτικές πληροφορίες των μερών, έχει το πλεονέκτημα της ελαστικότητας της διαδικασίας και αφήνονται τα μέρη ελεύθερα να αποφασίσουν, με ποιο τρόπο θα επιλύσουν την διαφορά τους. Η ενδεχόμενη συμφωνία θα προκύψει μετά από την ανάδειξη και τη συνεκτίμηση όλων των στοιχείων και των μη νομικών, που εξυπηρετούν τα συμφέροντά τους. Αυτό δεν είναι δυνατόν στα πλαίσια της δίκης. Επειδή η αποδέσμευση από νομικά στοιχεία αποτελεί καθοριστικό παράγοντα της διαμεσολάβησης, οι λύσεις είναι προσανατολισμένες στα συμφέροντα των μερών.

Ιδιαίτερη τέλος σημασία πρέπει να αποδοθεί στη διαφύλαξη της κοινωνικής ειρήνης με τη διευθέτηση της διαφοράς. Το αποτέλεσμα της διαμεσολαβητικής προσπάθειας είναι καθαρά αποτέλεσμα της σύμμετρης και φιλικής ικανοποίησης των, κατ' ιδίαν, συμφερόντων των μερών και της διάθεσής τους να συνεχίσουν την επιχειρηματική ή άλλη συνεργασία τους προς όφελος των ιδίων και του ευρύτερου επαγγελματικού ή κοινωνικού τους χώρου.